

Ersättningar och deklARATION

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ger varje år ut rekommendationer för arvodes- och omkostnadsersättningar för nästkommande år. De brukar komma ut i månadsskiftet nov/dec. De finns att läsa på SKR's hemsida, www.skr.se. Sök på familjehemsersättning.



Foto: 123rf.com

Det man ska komma ihåg är att det är just rekommendationer. Kommunerna och företagen kan använda dessa som grund när de tar fram sina egna riktlinjer för familjehemsvården, därför kan det se väldigt olika ut när det gäller t.ex. ersättningsnivåerna. Ersättningens storlek ska spegla uppdragets omfattning, dvs. man ska ha ersättning för det faktiska arbete som man gör och de merkostnader som uppstår.

Idag så har ofta de barn som placeras NPF problematik och/eller traumatiska upplevelser med sig i ryggsäcken, vilket ställer höga krav på familjehemmet. Det blir ofta många möten, umgängen och kontakter som man ska upprätthålla utöver att försöka vara en "vanlig" familj och stötta och hjälpa ett barn som ofta behöver mycket uppmärksamhet.

I SKR's cirkulär 08:81 samt 20:52 kan man läsa om vad rekommendationerna är grundade på för förhållanden. Bl.a. vad som ingår i en grundomkostnadsersättning och vad barnet ska vara utrustat med när det placeras i familjehemmet. Man kan också läsa om avtal, vårdplan, genomförandeplan och andra ersättningar t.ex. kompensation för inkomstbortfall. Cirkulären finns att ladda ner på www.skr.se.

Om man anser att ersättningen är för låg i förhållande till uppdragets omfattning, ta upp detta med ansvarig handläggare. Skulle det vara så att handläggaren säger att det inte går att höja, be denne motivera varför. Känner man att man inte får något gehör från ansvarig handläggare så kan man be att få prata med dennes chef för att försöka förklara hur man ser på uppdraget. Ett tips är att skicka mail så att man har skriftligt på vad man kommer överens om.

Behöver man vara borta mycket från sitt arbete eller vara helt eller delvis tjänstledig en tid (detta kan man aldrig kräva utan det är alltid uppdragsgivaren som gör den bedömningen) så kan man ibland få kompensation för inkomst-

bortfall. Man ska då få det faktiska inkomstbortfallet plus semesterersättning. En del uppdragsgivare har dock ett tak för hur mycket man kan få.

När det gäller tjänstledigt så är det upp till arbetsgivaren att bevilja detta, så är man intresserad av att ta emot barn där det kanske kan bli aktuellt, prata med arbetsgivaren och fråga hur de ställer sig till att detta.

ATT TÄNKA PÅ:

Om du har ersättning från a-kassa eller från Försäkringskassa (FK) och vill ta emot placeringar, så är det viktigt att meddela det till a-kassa och FK. Man kan ha rätt till en bi-inkomst upp till en viss summa, men då det ser olika ut så är det viktigt att ha en dialog med sin a-kassa eller FK innan.

T.ex. om du har sjukbidrag/ersättning från FK för försäkringskadorna och har ett eller flera småbarn placerade så kan du bli av med ersättningen. En självgående tonåring kan räknas som bisyssla och du kan få behålla ersättningen.

För att få a-kasseersättning krävs att man står till arbetsmarknadens förfogande. Var särskilt noga med att kolla med din a-kassa om det blir aktuellt med ersättning därifrån.

Vi har fått hårresande exempel på återbetalningskrav på stora summor och där familjehemsföräldern åtalas för att inte ha meddelat bi-inkomst. Lita inte på andra utan kolla själv upp vad som gäller i just ditt fall. Om Försäkringskassan själva ger dig en för hög ersättning blir du återbetalningsskyldig men du åtalas inte fast du tagit emot den felaktiga ersättningen.

Arvode

Arvodet baseras på löneutvecklingen inom vissa vårddyrken och räknas upp varje år upp med någon/några procent. Ökningen gäller fr.o.m. den 1 januari varje år.

Arvodet är en skattepliktig inkomst, som beskattas som inkomst av tjänst. Den kan fördelas mellan familjehemsföräldrarna eller betalas ut till en av dem enligt deras önskemål. Socialnämnden gör avdrag för preliminär skatt och betalar lagstadgade avgifter. Uppdraget som familjehem är inte semestergrundande. Arvodet är såväl sjukpenning- som pensionsgrundande. Det berättigar däremot inte till tjänstepension eller A-kassa.

Rekommendationerna är tillämpbara även för familjehem som består av anhöriga eller andra närstående och som fått sitt uppdrag av socialnämnden. Beroende på omständigheterna kan det i vissa fall vara rimligt att enbart betala ut omkostnadsersättning, exempelvis vid en kortare placering hos anhöriga som inte är utredda för ett familjehemsuppdrag. (SKR's cirkulär 20:52)

ATT TÄNKA PÅ:

Om du har inkomster från fler håll så dras ofta för lite skatt och du riskerar att få restskatt. Ett tips är att jämkna. På skatteverkets hemsida, www.skatteverket.se, kan du räkna ut hur mycket du ska betala i skatt och kan begära jämkning ifall det dras för lite. Skatteverket räknar ut preliminärt hur mycket skatt som ska dras varje månad. Den högre skatten dras då av huvudarbetsgivaren (den du får högst lön/arvode ifrån).

Omkostnad

Omkostnadsersättningen ska täcka de merkostnader som blir när man tar emot ett barn i familjen. Beloppen är beräknade i procent av årets prisbasbelopp, och inkluderar barnbidrag alternativt studiebidrag som ska dras av då det går direkt till familjehemmet alternativt ungdomen.

Omkostnadsersättningen höjs när barnet fyller 13 år.

Ersättningen ska tas upp i deklarationen och enligt gällande skatteregler får avdrag göras för den del av omkostnaden som överstiger 5 000 kronor.

Om du har en högre omkostnadsersättning än grundkostnaden, dvs. 155% av prisbasbeloppet för barn 0-12 år och 175 % av prisbasbeloppet för ungdomar/vuxna 13 år och äldre, kan det vid en granskning av din deklaration krävas intyg på att du är berättigad till en högre ersättning än rekommendationen. Uträkningen ska ligga i familjehemsakten så att den finns vid en eventuell skatterevison. Alternativt att du kan styrka den högre ersättningen med kvitton.

ATT TÄNKA PÅ:

I juli och augusti betalas det inte ut något studiebidrag, man kan då begära att den summan läggs på omkostnadsersättningen för att täcka upp den uteblivna utbetalningen till ungdomen. Om ungdomen har förlängt barnbidrag (särskolebarn) så får man barnbidraget hela året, det är inget uppehåll under sommaren.

Kom ihåg att vi aldrig är försörjningsansvariga för placerade barn. Omkostnaderna ska täcka utgifterna och man ska kunna ha samma standard som innan barnet kom. Då ska både en utlandsresa, semester, slalomresa, dyrare sportutrustningar eller träningsavgifter täckas av omkostnadsersättningen. Likaså om den placerade behöver glasögon, har dyra mediciner som inte omfattas av högkostnadsskyddet, resekostnader till BUP, umgänge m.m så ska det också räknas med.

Att fylla i deklarationen

Att man får kvarskatt kan ha lite olika anledningar. Om man t.ex. har inkomster från flera håll kan det innebära att det har dragits för lite skatt på den sammanlagda inkomsten. När man får underlaget för påskrift av sin inkomstdeklaration, är uträkningen gjord på att betala skatt på både arvodet och omkostnadsersättningen. På inkomstdeklarationens första sida finns olika punkter där några är förfyllda.

① Inkomster – Tjänst

Ruta 1.1 Lön, förmåner, sjukpenning m.m.

Här finns arvodet medräknat.

Ruta 1.2 Kostnadsersättningar

Här står en summa förtryckt med den omkostnadsersättning man fått utbetalt. Den summan ska dras av i sin helhet under punkt 2, se nedan.

② Avdrag - Tjänst

Ruta 2.4 Övriga utgifter

Man får bara göra avdrag för den del av omkostnadsersättningen som överstiger 5 000 kronor. Fyll i hela beloppet, skatteverket drar sedan bort allt utom de 5 000 kronorna, som vi får betala skatt på.

Har man missat att göra avdrag så kan man få ändrat i deklarationen. Kontakta skatteverket för mer information.

"Koll på pengarna"



För att kunna ge hjälp och vägleda, tar konsumentverket varje år fram uppgifter om skäliga levnadskostnader för olika typer av hushåll. Dessa kan användas som riktlinjer och vid planering av egen budget.

Läs mer på: www.konsumentverket.se (sök på "Koll på pengarna")

TIPS!

I FaCO:s handbok finns en blankett som kan vara till hjälp för att räkna ut kostnader. Den finns även att beställa via hemsidan, www.faco.nu/blanketter.